

Infektioturvallinen sairaala

V-J Anttila 23.11.2010

Muutokset potilaiden sairaalahoidoissa

- Potilaiden hoito muuttunut
  - yhä vaikeammin sairaita potilaita hoidetaan aktiivisesti
    - ▣ sairaalainfektioiden riski kasvaa
  - hoito monimutkaistunut, hoitotulokset paranevat
  - vähemmän invasiiviset hoidot vähentävät sairaalainfektioiden riskiä
    - ▣ pienempi haava; vähemmän infektioita
    - ▣ syövän täsmähoidot; vähemmän infektioriskejä
  - immuunosuppressiivista hoitoa yhä useammin (esim. vaikeasti sairaat tehohoitopotilaat)
- Hoitoa tarjotaan useammin
  - potilaan parantamisen sijasta pyritään usein ylläpitämään tai parantamaan toimintakykyä
    - ▣ esim. verisuonikirurgia vs. jalan amputaatio

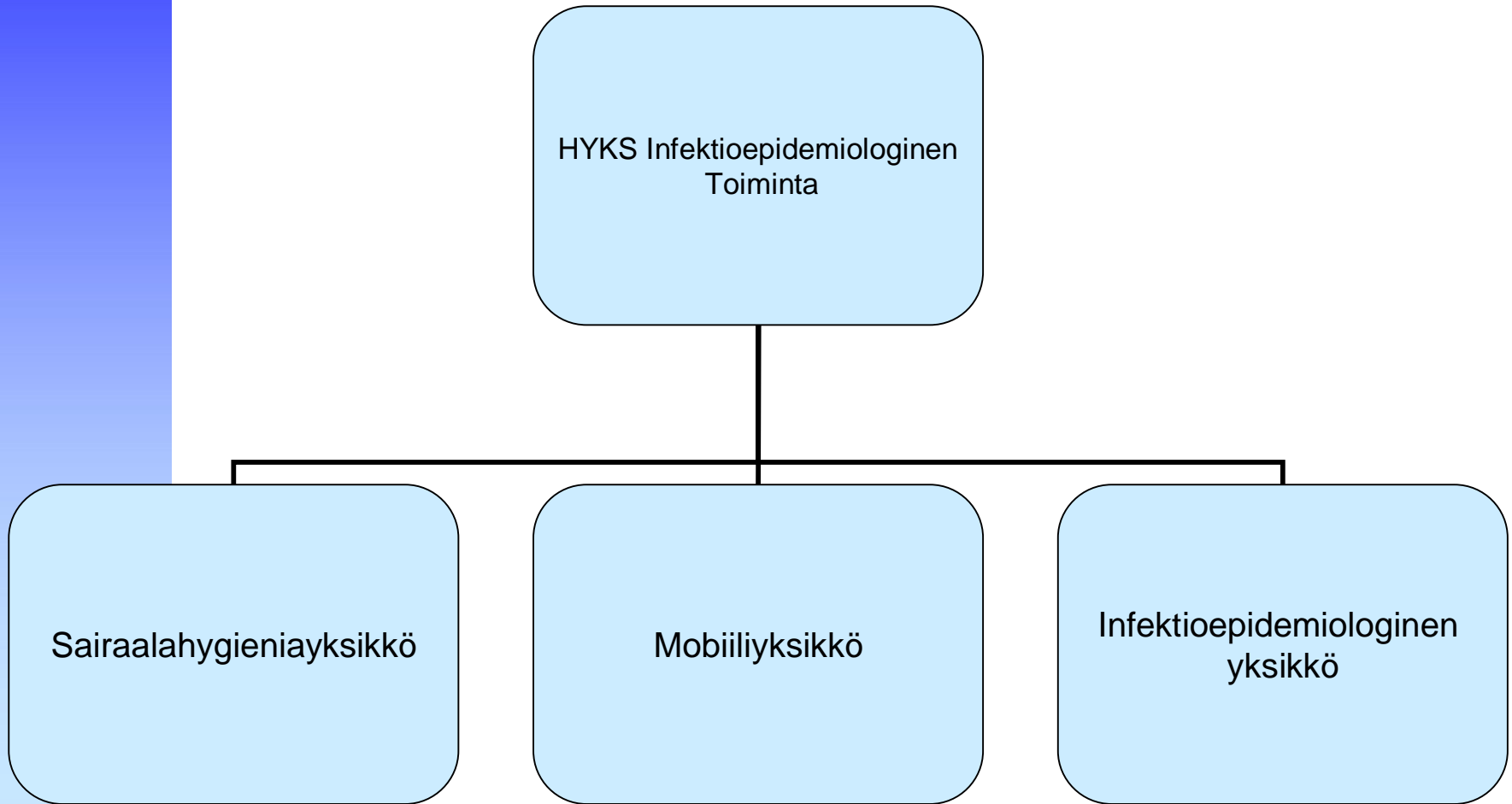
Muutokset potilaiden sairaalahoidoissa

- Potilaat usein monisairaita: lisääntynyt infektio- ja komplikaatoriski
- Mikrobilääkkeiden käyttö lisääntynyt
  - mahdollistaneet monet hoidot, joita ennen ei voitu tehdä
    - ☐ säästävä verisuonikurgia
    - ☐ solusalpaajahoidot syöpäpotilaille
    - ☐ elinsiirtotoiminnan, reumanhoidon jne.
- Hoitoaikoja pyritään lyhentämään sairaalassa
  - siirrot laitoksesta toiseen, kotisairaalat, potilashotellit
- Asennetaan vierasesineitä
  - keinoonivelet, elimet
    - ☐ ”isoäitini on kyborgi”
- Joudutaan uudenlaisiin tilanteisiin nopeasti
  - SARS, Pernarutto, Tsunami, Influenssa pandemia

Mikrobien tartuntatavat ihmisestä toiseen laitoksissa

- Mikrobien tartuntatavat ihmisestä toiseen
  - kosketustartunta esim. MRSA
    - ☞ yleensä käsien välityksellä
  - pisaratartunta
    - ☞ leviävät n. 1 m:n päähän
      - influenssa, meningokokki
  - aerosolitartunta
    - ☞ leviää laajemmalle, jopa koko osastolle/huoneeseen
      - värjäyspositiivinen tuberkuloosi, SARS
  - veritartunta
    - ☞ veren ja veristen neulojen/veitsien välityksellä, hepatiitti B,C,HIV
  - prionitartunta (Creutzfeldt-Jakobin tauti)
    - ☞ keskushermostokudosta keskushermostoon
    - ☞ ei koskaan kuvattu työperäistä tartuntaa
    - ☞ Keskushermoston kanssa joutuvien välineiden puhdistus, sterilointi ja kudossiirrot
- Laitosten rakenteilla merkitystä tartuntareittien katkaisussa
  - ahtaus ja suuret potilashuoneet lisäävät tartuntamahdollisuuksia

Infektioepidemiologinen toiminta HUS piirissä

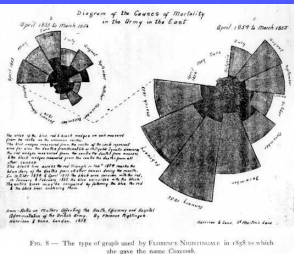
The Nightingale Centre, the Manchester Breast Screening Centre

---

23.11.2010

Florence Nightingale ja sairaaloiden suunnittelu

- Osallistui aktiivisesti sairaaloiden suunnitteluun
  - "...the very first requirement in a Hospital that it should do the sick no harm"
  - "The fewer hospitals required, and the smaller their number of sick, the better will it be for the civilization"

Florence Nightingale, Notes on hospitals 1863.
  - siihen aikaan luultiin, että sairauksien aiheuttajana oli miasma
  - suuret, korkeat huoneet, suuret ikkunat
  - matalat sairaalat (2 krs)
  - paviljonkityyppiset erillisosastot tai osastot pitkien käytävien päissä
  - osastot isoja halleja
    - ☐ osastonhoitaja pystyy valvomaan kuria ja järjestystä
  - jokaisella potilaalla oma sänky

Laitosympäristö potilaan tartunnan lähteenä

- Sairaalainfektioita 8.5 %:lla potilaista (2005 KTL prevalenssitutkimus)
- Laitoksen tulisi tarjota potilaille turvallisen hoitoympäristön
- Infektiot useimmiten potilaasta itsestään lähtöisiä, joskus toisesta potilaasta, vierailijasta ja harvemmin henkilökunnasta
- Sairaalaympäristö kolonisoituu potilaiden mikrobeilla
- Sairaalaympäristökin voi toimia infektion lähteenä
  - Koskee erityisesti immuunipuutteisia tai tehohoitopotilaita
  - Potilas voi saada mikrobin ilman kautta hengitysteihin, kuten
    - ☐ Aspergillus ja Mucor sieni-itiöt
      - rakennustöiden yhteydessä
      - ilmastointikanavista, tuulettimista
      - suihkut, vesijohdot
    - ☐ Nocardia
      - ilmasta ja pölystä
  - Legionella pneumophila
    - ☐ ilmastointikanavat
    - ☐ jäädytyslaitteet
    - ☐ vesijohdot/kontaminoitunut vesi
  - Ravintoperäiset epidemiat

Rihmasieni-infektiot

- Rihmasieniä löytyy käytännössä aina rakennuspölystä
- HEPA-suodatus poistaa rihmasieni-itiöt
- HUS:ssa riskiryhmät
  - hematologiset potilaat
  - elinsiirtopotilaat
  - leikkaussalipotilaat
  - teho-osastopotilaat
- Rakennuspölyssä on aina rimasienten itiöitä
- Rakennustöihin liittyviä epidemoita kuvattu runsaasti

Omat kokemukset rihmasienten aiheuttamista sairaalalähtöisistä infektiosta

---

- Meilahden sairaalan Aspergillus epidemia hematologisessa yksikössä 1983-1984 8 tapausta 15 kk:n aikana
- Keuhkonsiirtopotilaan varhainen aspergilluksen aiheuttama saumainfektio
  - HEPA huone, pöytätuulettimen kontaminaatio
- Fusarium infektio leukemialapsella
  - avoin ikkuna, turvepöly
- Syvät aspergillusinfektiot aikuisilla leukemia/allogeenisilla kantasolusiirtopotilailla 3-5/vuosi
  - osastot HEPA suodatettuja
  - yhteiset alueet eivät (rtg, laboratorio, hissiaulat yms)

Tapausselostus: Rakennustyöt Meilahden sairaalan kantasolusiirtoyksikön ulkopuolella 2005 (Osasto 11)

- Lokakuun 2005 alkupuoliskolla kantasolujensiirto-osaston vieressä ulkona käynnistettiin rakennustyöt
- Räjätys- ja louhintatyöt noin 4 viikkoa
- Työn kokonaiskesto noin 6 kuukautta
- Sovittiin suojaustoimista ja tehostetusta ympäristöseurannasta
- Kehitettiin 5-portainen seurantamalli
- Julkaistu: Nihtinen A ym. Bone Marrow Transplantation 2007;40:457-60.

Rakennustyöt kantasolusiirto- osaston ulkopuolella

23.11.2010

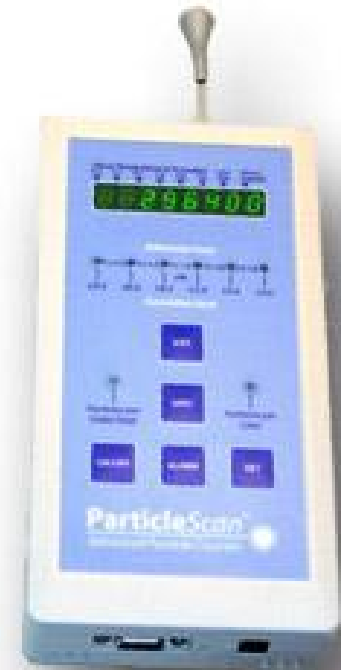
Kantasolusiirtoyksikön tapaus: Tarkistuksen I vaihe

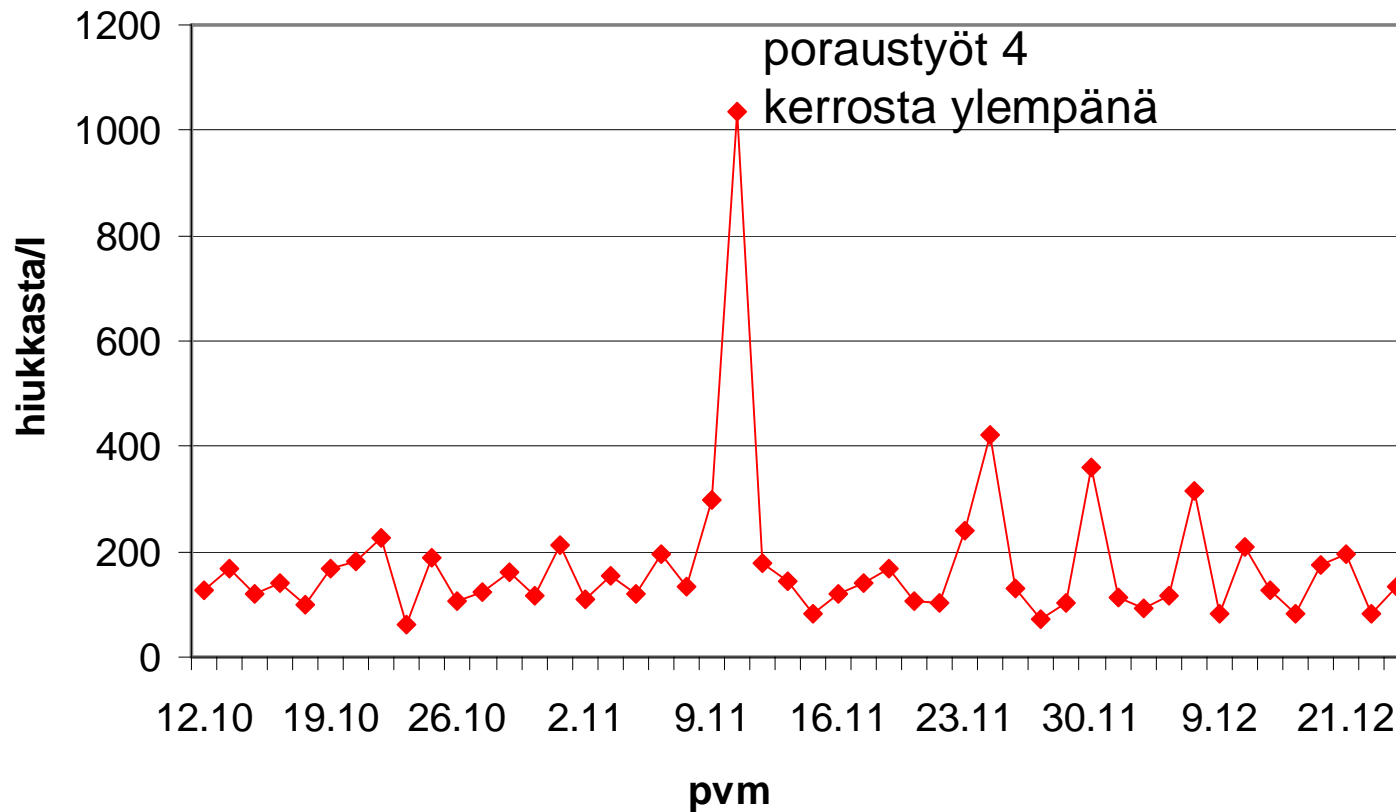
- Ilmastointikoneen toiminta
  - suodattimet (HEPA) vaihdettu 3 vuotta aiemmin
- Varmistustoimenpide
  - ilmastointilaitteen suodatinpaineen tarkistus päivittäin
    - ☐ huoltomiehet, konehuoneessa
- Tulos
  - ei muutoksia suodatinpaineissa

Hiukkasmittaukset

- Ilmanäyte imetään optiseen kammioon, jossa lasersäde osuu näytteessä oleviin hiukkasiin
- Mittari säädettiin mittaamaan 0.3 μm kokoisten partikkelien määrä
- Kaikki potilashuoneet, 5 x / vk
- 5 Ulkomittausta: 110 000-182 000 partikkelia/l

Hiukkasmäärät osastolla 11 mediaani

Itiönäytteiden otto huoneilmasta

- Akkukäyttöinen ”imuri”
- Kolme satunnaisesti valittua potilashuonetta
- Näytteenotto 1 x / vk

Sieniviljelyt osastolla 11 pintanäytteet

Pvm	Näyte 1	Näyte 2	Näyte 3
11.10.2005	(+)	(+)	(+)
19.10.2005	<i>A. fumigatus</i> 1 CFU	+	+
28.10.2005	<i>A. fumigatus</i> 1 CFU	+	-
03.11.2005	(+)	-	-
10.11.2005	-	-	<i>A. versicolor</i> (+)
17.11.2005	-	-	-
02.12.2005	-	-	-
09.12.2005	-	-	-
16.12.2005	-	-	-
22.12.2005	-	-	-
29.12.2005	-	-	-

Sieniviljelynäytteet limakalvoilta

- Kaikki osaston potilaat, kolme kertaa seuranta-ajan kuluessa: suu, molemmat sieraimet
- 24 potilasta, 105 näytettä
- Kaikki 70 nenänäytettä negatiivisia
- Suu:
  - 18 negatiivista
  - 17 positiivista (*C. albicans* 11, muu hiiva 5, *Aspergillus niger* 1 – ”vanha” aspergillusdg)

Kantasolusiirtoyksikön tapaus: Tarkistuksen viisivaihetta

5. Sieni-infektiot

4. Limakalvokolonisaatio

3. Sieniviljelyt ja itiömittaukset

2. Hiukkasmittaukset

1. Ilmastoinitikoneen toiminta

23.11.2010

Sieni-infektiot osastolla 11

- Seuranta-ajan kuluessa osastolla hoidettiin 55 potilasta
- Hoitojakson pituus km 17.1 vrk
- Tehtiin 15 allogeenista ja 7 autologista siirtoa
- Akuuttia käänteishyljintää hoidettiin 11 potilaalta
- Aspergillusinfektoita ei ole havaittu

Rakennusprojektit ja sairaalahygienia

- Sairaalassa tehtävät kunnossapito, huoltotyöt ja peruskorjaustyöt ovat usein ongelmallisia, jos potilaita hoidetaan samoissa tiloissa
  - sairaalahygieniayksikkö arvioi riskejä
  - yleensä joudutaan tekemään kompromisseja
- Tila- ja varustussuunnitteluun otetaan tarvittaessa kantaa
  - yleensä toiminnan miettiminen hyvänä apuna
- Väistötilat huomioitava jo suunnitteluvaiheessa
- Rakennustöiden aikaista pölykontaminaatiota seurataan
  - rakennusalueeseen rajoittuvat yksiköt
  - rakennussiivous on eri tasoa kuin sairaalan tiloilta vaadittava siisteys ja pölyttömyys
- Uusien sairaaloiden suunnittelussa mietittävä myös infektioriskit
  - erityisosastojen suunnittelu: leikkaussalit, infektiosairauksien osastot, elinsiirto-osastot, hematologiset osastot

Sairaalarakennuksen tilaluokittelu (Valsai projekti)

- Sairaaloiden tilat luokitellaan neliportaisesti
  - Luokka 1
    - ☒ tiloissa ei lääketieteellisiä toimintoja
      - esim. toimistotilat
  - Luokka 2
    - ☒ tiloissa ei avaita ihoa tai limakalvoja merkittävässä määrin
      - vuodeosasto, fysioterapia, radioisotooppitutkimukset, endoskopia
  - Luokka 3
    - ☒ ihoa tai limakalvoa viilletään merkittävästi, potilaiden infektioherkkyys jonkin verran lisääntynyt
      - ensiapu, synnytysosastot, päiväkirurgia, kirurgiset vuodeosastot
      - puhdas välinehuolto
  - Luokka 4
    - ☒ tiloissa suoritetaan elintoimintojen kannalta kriittisiä toimenpiteitä, tai potilaiden infektioherkkyys selvästi lisääntynyt
      - leikkaussalit, immuunipuutteisten potilaiden hoitotilat, teho-osastot
      - steriilin tavaran käsittely ja varastointitilat

ICRA kaavio. (ICRA=Infection Control Risk Assessment)

		Rakennusprojektin laatu			
Potilaan riskiryhmä		A	B	C	D
Matala		I	II	II	III/IV
Keskinkertainen		I	II	III	IV
Korkea		I	II	III/IV	IV
Korkein		II	III/IV	III/IV	IV

23.11.2010

Yhdysvaltalaiset HICPAC suositukset terveydenhuoltoyksiköiden ympäristön aiheuttamien infektioiden kontrolloimisesta

---

- Julkaistu 2003
- Noin 250 sivua ja 1500 lähde viittausta
- Ottaa kantaa sairaalaympäristön aiheuttamiin infektioriskeihin
  - ilma, vesi, puhdistus, ympäristönäytteiden otto, peselatoiminta, eläimet ja jätehuolto
- Löytyy seuraavasta osoitteesta:
  - www.cdc.gov/ncidod/hip/enviro/guide.htm
  - [infektioinfo/sairalahygienia/HICPAC 2003 sairaalaympäristö ohjeet](#)

Infektioiden torjunnan kannalta selviä ongelmia

- Monen potilaan huoneet
  - erilaiset valvomot, avotilalliset teho-osastot, heräämöt
  - esim. MRSA tai tuberkuloosi altistaa suuren joukon potilaita
  - Pitäisi arvioida eristyshuonetarve/teho-osastopaikkaa kohden tulisi olla : esim. valtakunnallinen standardi
- Ahtaat paikat
  - vuoteiden välin mitoitus tulisi olla riittävä
- Yhteiset WC- ja pesutilat
- Piilotetut hygieniaratkaisut: kuka löytää käsihuuhteen
- Seinien sisäiset putkistot yms.
  - korjaustyöt hankalia
- Ilmastointikanavien puhdistusoperaatiot
- Liian vähäiset huoltotilat

Infektioiden torjunnasta vastaavat henkilöt ja laitossuunnittelu

- Laitosinfektioiden torjunta tulisi ottaa huomioon jo projektin suunnitteluvaiheessa
  - Hygieniavastaavien/ hygieniahoitajien/ infektiolääkäreiden konsultaatiot
    - ☐ Tieto miten rakennusprojektit etenevät
    - ☐ Tiivis yhteistyö käyttäjien kanssa
    - ☐ Piirustusten luku, korjausrakentamisessa tutustuminen paikan päällä alueeseen
    - ☐ Haitat laitoksen muulle toiminnalle, erityisesti hygienianäkökohta
    - ☐ Suuren riskin alueet erityistarkasteluun
      - Toimenpidetilat, puhtaat tilat, teho-osastot, valvontaosastot, immuunipuutteisten potilaiden tilat
    - ☐ Kirjoitetaan tarvittaessa lausunto
  - Tulee tuoda esiin infektioiden torjunnan kannalta keskeiset asiat laitosten suunnittelussa

Infektioiden torjunnan kannalta ihanneosasto

- Tilaa riittävästi
- Osaston koko n. 15-20 potilasta
- Hyvä ilmanvaihto, tarpeisiin nähden riittävä ilmansuodatus
- Kosteat tilat, vesijohtojärjestelmät, viemäröinti asiallisesti rakennettu
- Käsihuuhteiden käytön helppous mietitty suunnitteluvaiheessa
- Potilasliikenne, puhtaiden tavaroiden ja likaisten tavaroiden liikenteet erotettavissa
- Osasto helppo pitää puhtaana: pintamateriaalit, yläpinnat, siivous
- Riittävästi desinfiioivia pesukoneita

Infektioiden torjunnan kannalta edulliset tilat

- Yhden hengen huoneet
- Potilashuoneessa oma WC ja suihkutila
- Osastolla ei mahdollisuuksia ylipaikkoihin
- Puhdas ja likainen huoltoliikenne erotettu
- Riittävästi säilytystiloja
- Hyvä ilmastointi (HEPA?)
- Infektioiden torjunnan kannalta järkevät teho- ja valvontaosastot
  - moduuliratkaisut 1-2 hengen
  - eristyspaikkojen tarve määritelty

Yhden hengen huone vs. monen potilaanhuone: kustannukset*

■ Yhden hengen huone

- perustamiskustannukset ↑
- toimintakustannukset ↓
- käyttöaste ↑
- sairaalassaoloaika ↓
- hoitovirheet ja niiden kustannukset ↓

■ Monen potilaan huone

- perustamiskustannukset ↓
- toimintakustannukset epäselvä
- käyttöaste ↓
- sairaalassaoloaika ↑
- hoitovirheet ja niiden kustannukset ↑

*Lähde Chaudbury et al. The use of single patient rooms vs multiple occupancy rooms in acute care environments 2003

23.11.2010

Yhden hengen huone vs. monen potilaanhuone: infektioiden torjunta*

- Yhden hengen huone
  - sairaalainfektiot ↓
  - potilassiirrot ↓
  - sairaalassaoloaika ↓
  - palovammapotilaiden infektiot ↓
  - sairaalaripuli ↓
- Monen potilaan huone
  - infektiopotilaiden eristystarve ↑
  - sairaalassaoloaika ↑
  - sairaalaripuli ↑
  - WC-avuntarve ↑

*Lähde Chaudbury et al. The use of single patient rooms vs multiple occupancy rooms in acute care environments 2003

23.11.2010

Yhden asukkaan/potilaan huoneet

(Jolley S Nursing standard 2005;20:41-48)

■ Mahdolliset edut

- Unirauha
- Yksityisyys
- Tietosuoja
- Tehokas infektioiden torjunta
- Vähemmän tarvetta huoneen vaihtoon
- Huone sopii kaiken ikäisille ja molemmille sukupuolille
- Rauhallisempi ympäristö

■ Mahdolliset haitat

- Vaikeasti sairaiden potilaiden valvonta hankalampaa
- Turvallisuus vaikeammin toteutettavissa
- Vertaistuki puuttuu tai on vähäisempää
- Yksinäisyyden ja eristämisen tunteet
- Sitoo enemmän henkilökuntaa
- Vähemmän henkilökunta kontakteja

SAIRAALAINFEKTIOIDEN TORJUNTA: Ignaz Semmelweis

SAIRAALAINFEKTIOIDEN TORJUNTA: Ignaz Semmelweiss

- 1842 Semmelweissin osastolla kuoli 15 % äideistä lapsivuodekuumeeseen
  - yli 500 äitiä/vuosi yhdellä osastolla
  - analysoi tilanteen huolellisesti
  - keskittyi käsihygieniaan
    - ▣ vesipesu ei riitä
    - ▣ suositti klooripitoista käsihuuhdetta
  - kuolleisuus laski muutamaan prosenttiin
  - Semmelweiss joutui riitoihin eikä asiaan uskottu asiaan

Käsihygienian interventio-1847-Ignaz Semmelweis: vaikutus synnyttäneiden äitien lapsivuodekuolleisuuteen

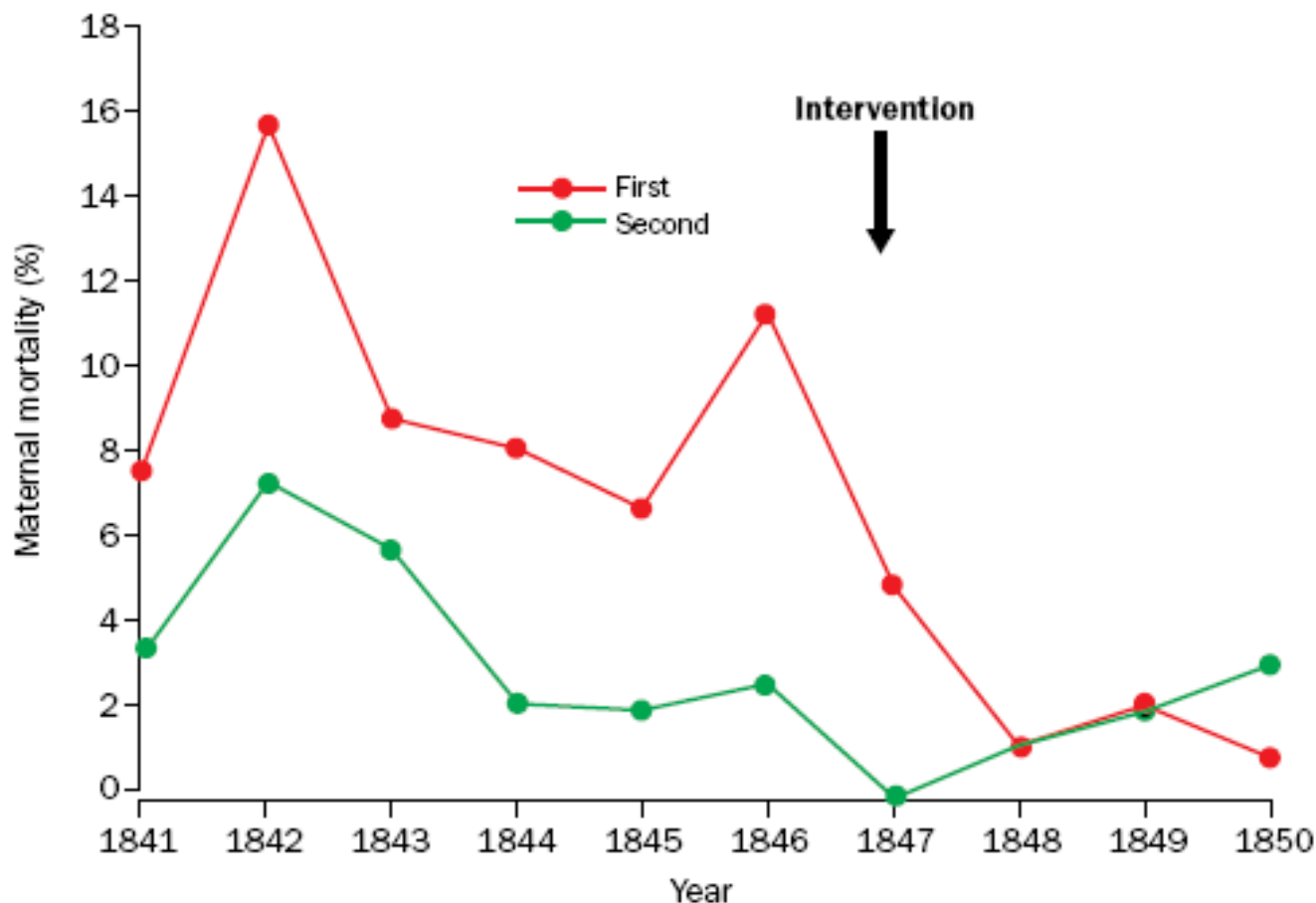

Figure 2. Maternal mortality rates in the First and Second Clinic at the Lying-In Women's Hospital, Vienna, before and after hand hygiene in chlorinated lime had been introduced in May, 1847. Rates have been calculated according to numbers given in reference 22.

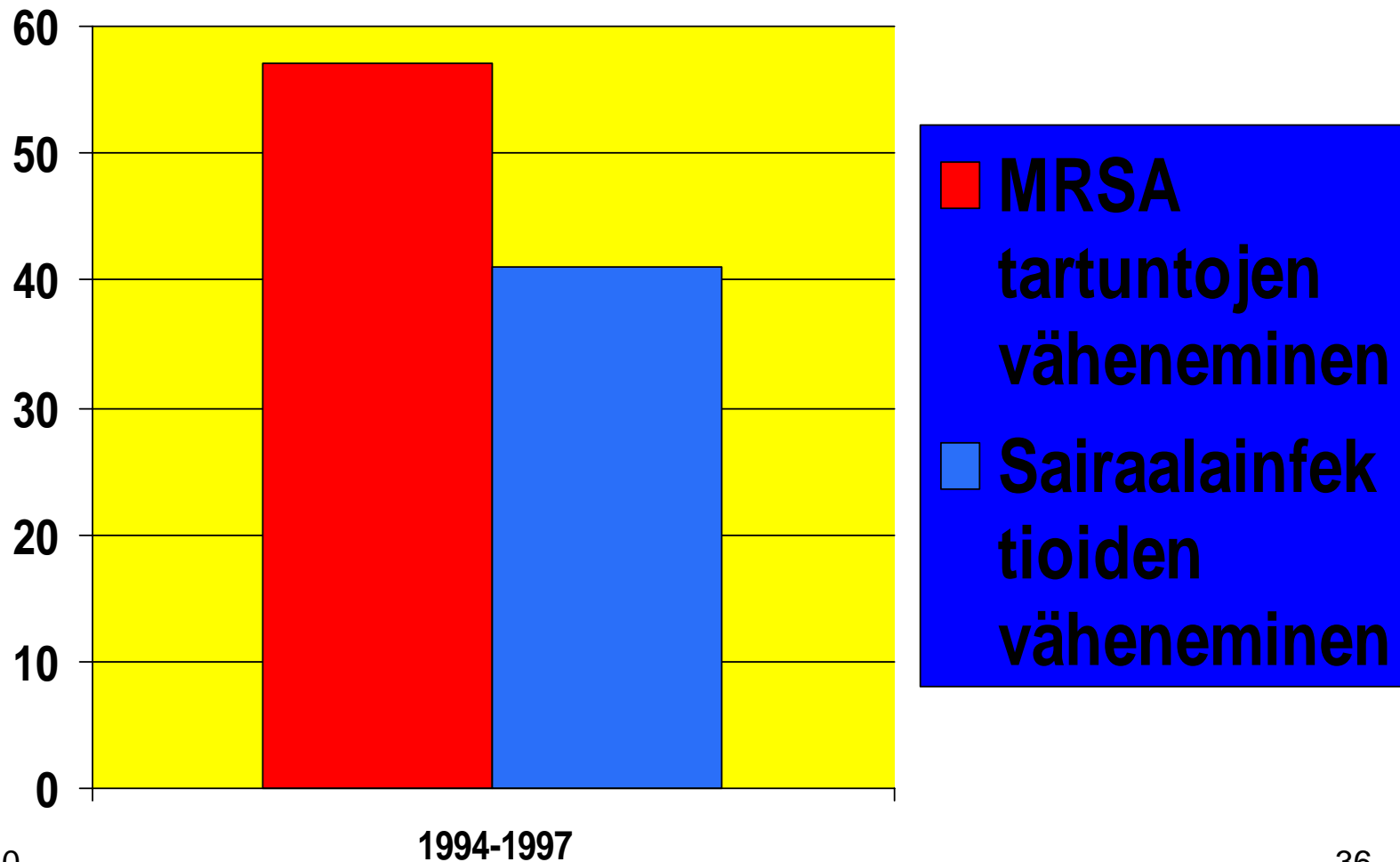
Käsihuuhdevälineet 1847-2006

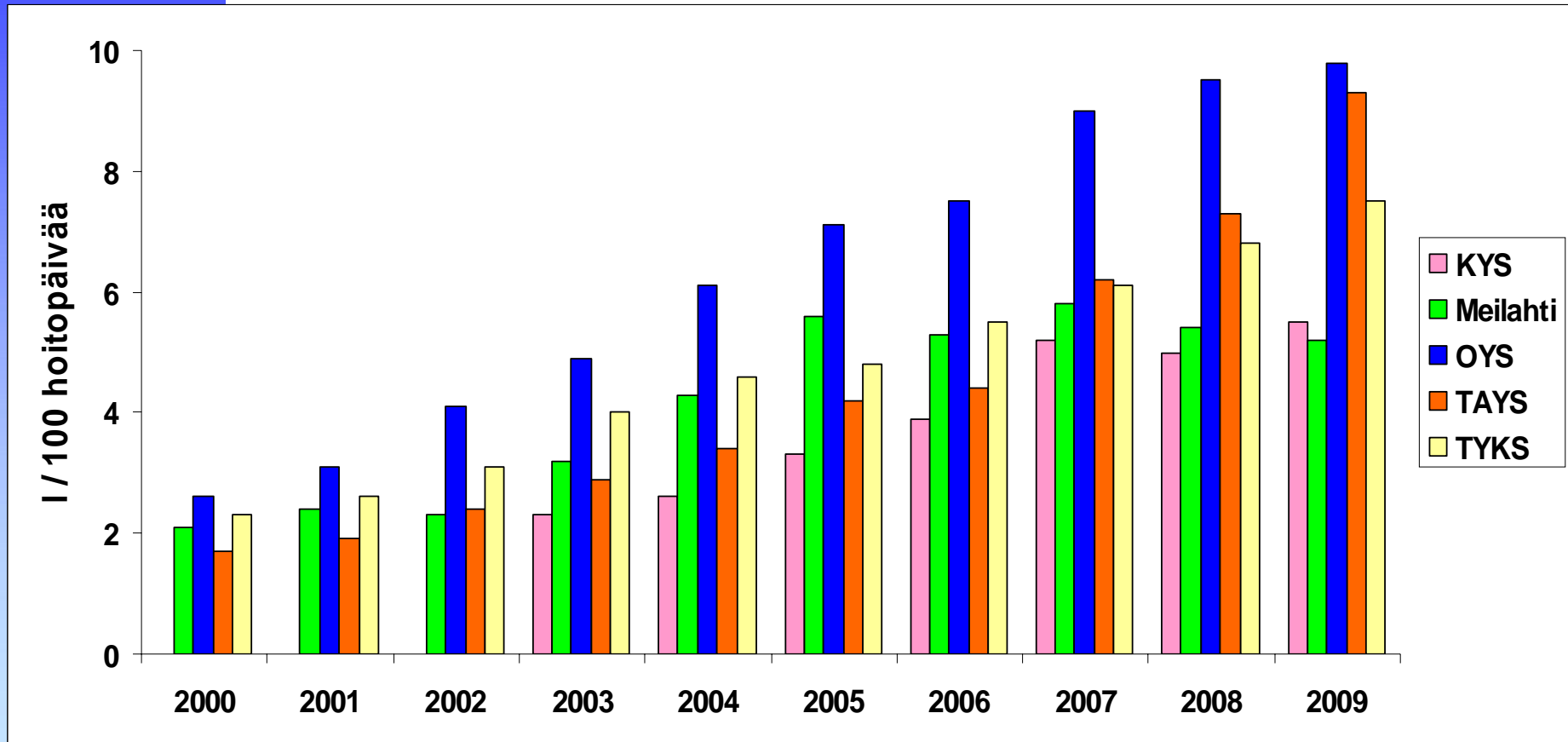
Figure 3. Hand-hygiene basin at the Lying-In Women's Hospital in Vienna, 1847. Photograph reproduced with permission of Manfred Skopec, Institut für Geschichte der Medizin, Vienna.

Käsihygienian tehostamisen vaikutus sairaalainfektioiden esiintymiseen (Pittet et al 2000 Lancet)

Suomen yliopistosairaaloiden käsihuuhdekulutus vuosina 2000 – 2009*

*Meilahden ja KYS:n luvuissa vain vuodeosastokäyttö

Clostridium difficile (CD)

- Anaerobinen, gram positiivinen bakteeri
- Yli 100 erilaista kantaa tunnistettu
- 20-60 % vastasyntyneistä ja imeväisistä kantaa suolistossaan
- 3 %:lla terveistä aikuisista
- Osa kannoista tuottaa toksiineja
  - enterotoksiini A
  - sytotoksiini B
- Toksiineja tuottamattomien kantojen ei katsota aiheuttavan infektioita
- Kestää alkoholipohjaisia käsihuuhteita
- Itiöt kontaminoivat potilashuoneen, WC ja suihkutilat
- Yleisin sairaalapotilaiden antibioottiripulin aiheuttaja

Antibioottiripuli

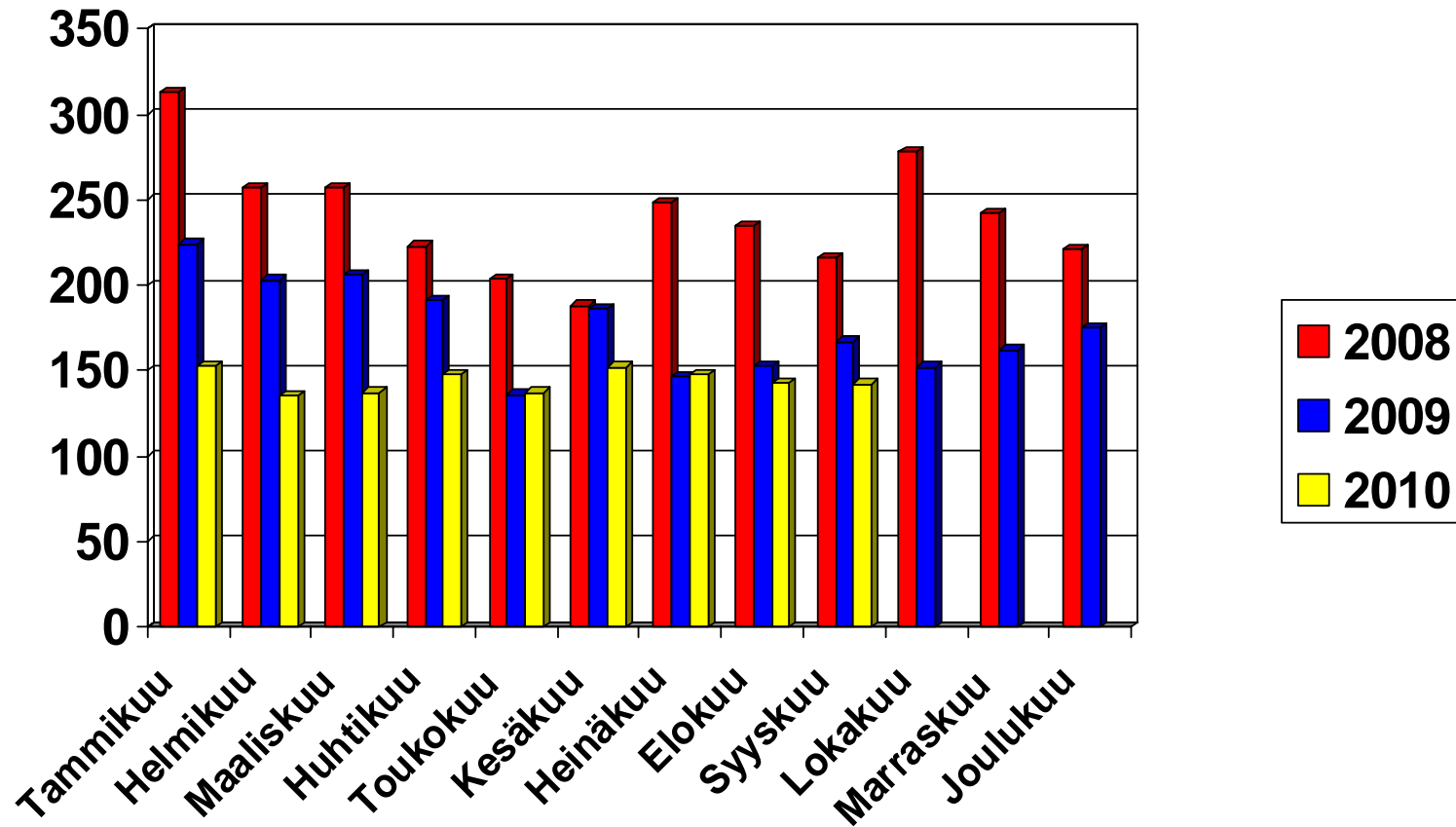
C.difficile HUS piirissä 2008

- 2000-luvun alussa maailmaan ilmaantui uusi äkäisempi bakteerikanta 027
- HUS:n sairaanhoitopiirissä 2008: 3018 C.difficile episodina
- Potilaskuolleisuus (pt vain kertaalleen)
  - 027, 16.4 % (99 kuollutta/603 potilasta)
  - muut kannat 9.9% (239 kuollutta/2415 potilasta)
- Uusiutumisen
  - 027 infektio uusiutuu noin joka 1/3:lla potilaalla 2 kuukauden aikana
  - muiden kantojen aiheuttamat infektiot uusiutuvat noin puolet harvemmin
- 027-kantaan liittyy noin 2x korkeampi kuolleisuus ja kaksinkertainen uusiutumisen riski
  - infektio aiheuttaa merkittävää haittaa terveydenhuollolle
- HUS alueella tehty aktiivisia torjuntatyötä 2007 lähtien

C.difficile löydökset HUS piirissä

Lähde HUSLAB E.Tarkka

C.difficile HUS piirissä kehitys 2008 → 2009

- Mitä tapahtui lukujen valossa
    - 1123 C.difficile episodua vähemmän
    - 593 sairastunutta potilasta vähemmän
    - 98 C.difficile kuolemaa (30 vrk) vähemmän
    - 346 uusiutunutta infektiota vähemmän
  - Kustannusten säästöä
    - HUS sairaaloiden keskimääräinen difficile hoidon kustannus 2300 €
      - ▣ episodikustannusten vähenemä 2.6 miljoonaa € *
- * Nina Agthe pro gradututkielma 2009 Kuopion Yliopisto

Potilaan hoidossa käytettyihin välineisiin liittyvät infektiot

- Tiettyihin hoitovälineisiin liittyy lisääntynyt infektioriski
  - Verisuonikanyylit
    - ☐ perifeeriset
    - ☐ keskuslaskimokanyylit
  - Hengityskonehoidot
  - ECMOt, sydänpumput, apusydämet
  - Virtsatiekatetrit
  - Dialyysihoidot
- Yleinen periaate
  - poista tarpeettomat kanyylit ja katetrit
  - mahdollisimman nopea operaation jälkeinen ekstubaatio
- Yksityiskohtaisia ohjeita sairaanhoitopiireissä
  - mm. HUS:n sairaalahygieniakansio:
    - ☐ **8. Hoitoon liittyvä infektioiden torjunta**
      - 8.1 Intuboidun tai trakeostomoidun potilaan hoito-ohjeet
      - 8.2 Keskuslaskimo- ja valtimokatetreihin liittyvien infektioiden ehkäisy
      - 8.3 Hemodialyysiveritien hoito-ohje ja niihin liittyvien infektioiden ehkäisy
      - 8.4 Potilaan valmistaminen leikkaukseen
      - 8.5 Leikkaushaavan hoito
      - 8.6 Virtsarakon katetrointiohje

Sairaalatilojen ilmastointiratkaisuista: HICPAC suositukset 2003

- Laminaarivirtaus leikkaussalissa
  - ei ole osoitettu vähentävän haavainfektioiden määrää
- UV-säteilytys leikkaussalissa
  - ei ole osoitettu vähentävän kirurgisten haavainfektioiden määrää
- Laminaarivirtaus suojaeristyshuoneessa
  - tulokset ristiriitaisia hyödyistä

Lämmitys- ja jäähdytyskiertoilmalaitteet

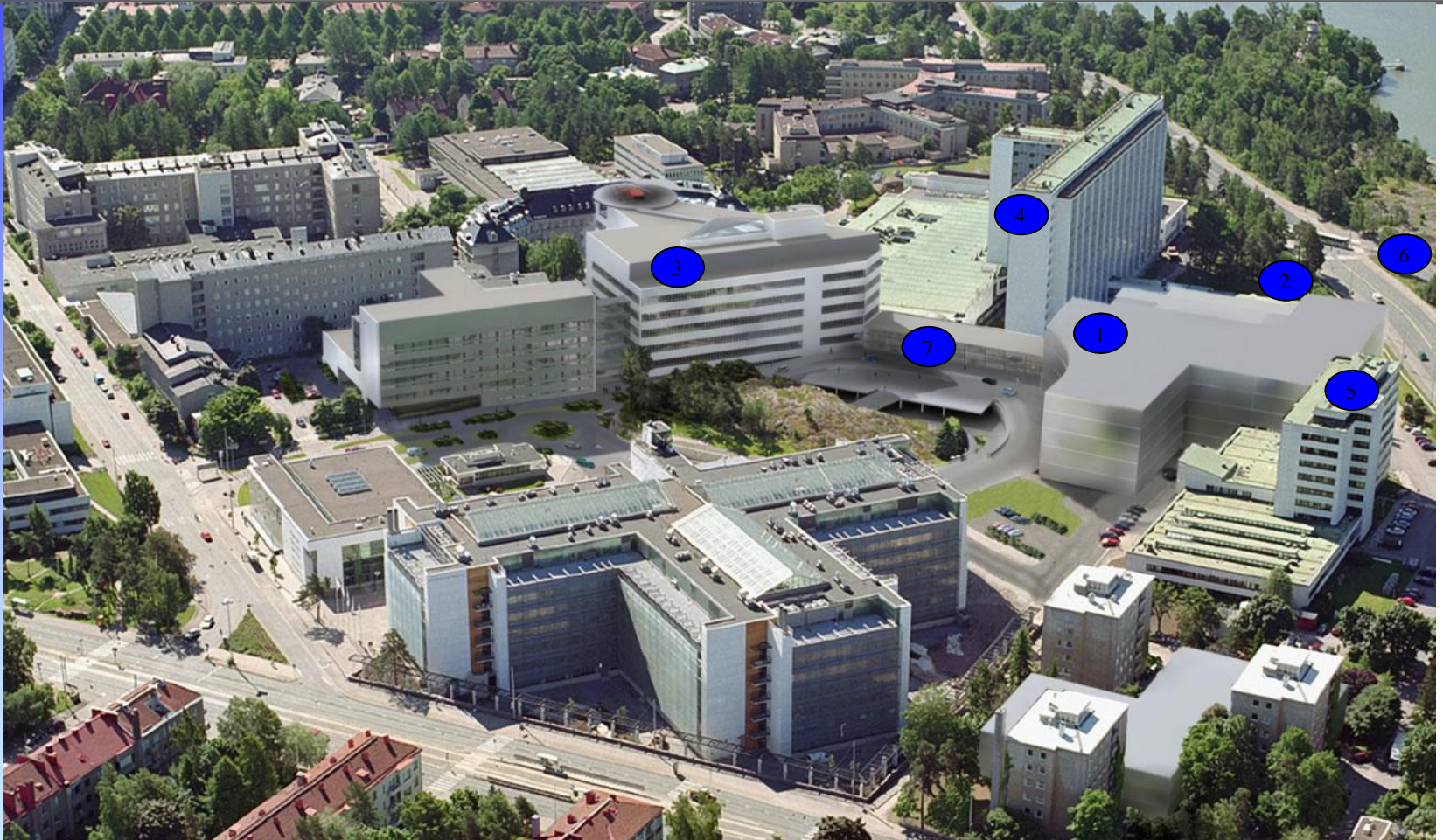
- Huonekohtaisilla jäähdytysjärjestelmillä on riski kontaminoitua
  - Legionella, Aspergillus mm.
- Lämmitys, jäähdytys ja kosteus pitäisi yrittää säädellä siten, ettei huonekohtaisia järjestelmiä käytettäisi
- Jos käytetään, niin ilma, joka kiertää jäähdyttimen kautta, tulee suodattaa tai mahdolliset mikrobit tulee pyrkiä tuhoamaan muilla keinoin
- Elinsiirto-osastoilla, hematologisilla osastoilla tai leikkaussaleissa ikkunat pidetään suljettuina

Avoimia kysymyksiä

- Antimikrobiaaliset pintamateriaalit
  - teho, tarve, puhdistettavuus, hinta, liukkaus, käyttökokeilut
- Liikuteltavat suodattimet ja desinfektiolaitteet (HEPA, fotokemialliset, otsonointilaitteet)
  - tarve, teho, hyöty, hinta
- Automaattihanat
  - hyödyt vs haitat

Meilahti Projektit

Kolmiosairala

23.11.2010